

omahnil v smrt eden zvestih članov loškega proforskega cunfta, zgodovinar, kate-rega podpis nosi vloga, ki smo jo napravili pred desetletji loški profesorji na občinsko upravo s predlogom, da ustanovimo v Škofji Loki muzej. Njegov podpis ni bil samo neka formalnost. Kot razgledan kulturni delavec je stal vedno ob strani pobudnikom te zamisli in jim bil s svojimi premišljenimi nasveti zlasti v začetni fazi stalno na uslugo, za kar sta mu dolžna veliko zahvalo tako loško Muzejsko društvo kot loški muzej.

Za profesorjem Maksnom žalujejo dolge vrste znancev in prijateljev. Med njimi so njegovi kolegi zgodovinarji, zlasti tisti iz zgodovinskega seminarja, kamor je pokojnik prišel po končanem študiju na bogoslovju. Bister, razgledan in neumorno delaven je kaj kmalu vzbudil pozornost svojih profesorjev, zlasti profesorja Ljudmila Hauptmanna, ki ga je tako posrečeno uvajal v zgodovinsko raziskavanje na njemu najbližjem polju. Na njegovo pobudo se je lotil raziskave predjožefinskih župnij na Kranjskem v odnosu do politične uprave — dela, ki ga je predložil kot disertacijo za dosego doktorske časti — dela, mimo katerega ne more nihče, ki se ukvarja z upravnimi problemi tistega časa. Tej temeljiti razpravi je sledila dolga vrsta njegovih razprav in člankov z zgodovinskega področja, s katerimi si je pridobil častno mesto v slovenski historiografiji. Predvsem se je posvetil cerkveni zgodovini, kjer je kot objektivni zgodovinar zlasti v zadnjem času s temeljitim poznavanjem snovi odbil marsikatero zmotno in šovinistično trditev z druge strani meje.

Za pokojnikom žalujejo številni njegovi učenci, tako tisti, ki jih je vodil pred vojno kot srednješolski profesor, kot tisti, ki jim je bil profesor cerkvene zgodovine na teološki fakulteti po vojni. Težko ga bodo pogrešali slovenski arhivarji, saj se je dolga leta iniciativno posvečal arhivskim problemom že od časa, ko je še kot gimnazijski profesor opravljal tudi posle arhivarja škofijskega arhiva in mu je ostal zvest tudi po vojni, čeprav je bil polno, prepolno okupiran s celo vrsto drugih dolžnosti. In kot da ne bi bilo dela še dovolj, je bil v zadnjem letu še dekan teološke fakultete.

Pokojnemu profesorju dolguje veliko zahvalo tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti, tako njen institut za literaturo, ki mu je bil nenadomestljiv sodelavec pri sestavljanju slovenskega biografskega leksikona, kot tudi institut za občo in narodno zgodovino, ki mu je izdelal za Historični atlas Slovenije karte o cerkveni razdelitvi na slovenskih tleh do madžarskih vpadov, pa o prafarah in cerkveni upravi do ustanovitve ljubljanske škofije.

Za profesorjem Maksnom žalujemo tudi njegovi prijatelji, zlasti tisti, ki smo se še kot študentje skupaj navduševali nad lepotami loškega ozemlja. Skupno s pokojnikom smo prekrizarili loški teren prav v vseh smereh. Nepozabna mi ostaja njegova družba zlasti iz časa, ko sem zbiral gradivo za kolonizacijo Poljanske doline. Nesebično me je dneve in dneve spremljal po poljanskem hribovju in mi pomagal odpirati vrata do src svojih sorojakov, ki sem jih z vprašanji motil pri vsakdanjem delu.

Ni fraza, če trdimo, da ostaja za pokojnikom ogromna vrzel, ki je zlepa ne bo mogoče odstraniti. Pravijo, da je vsak človek nadomestljiv. Vendar temu ni tako. Izpraznjena mesta sicer ne ostajajo nezasedena, toda bistvena je kvaliteta dela, ki jo je pa često težko ali celo sploh nemogoče nadomestiti.

Pavle Blaznik

† TINE KALAN

Tine Kalan se je rodil 1. 1905 v Škofji Loki v družini, ki se je še ukvarjala s kmetijstvom in prevoznijstvom. Končal je ljudsko šolo v Loki in podkovsko šolo v Ljubljani. Obrti se je izučil pri kovaškem mojstru Lahu — Ruparju, pred vojno je imel lastno kovačijo v Stari Loki. Po začetku vojne je delal za narodnoosvobodilno gibanje kot aktivist, leta 1942 pa je odšel v partizane, kjer je bil do osvoboditve. Po vojni je opravljal politične posle, bil je sodnik za prekrške, služboval nato pri Komunalnem podjetju in končno v LTH, kjer je pred leti stopil v pokoj. Umrli je 10. septembra 1971 v 67. letu starosti. Pokopan je v Stari Loki.

Tine Kalan se je iz preprostega obrtnika povzpел do izrazitega družbenopolitičnega delavca. Za organizacijske in kulturne zadeve je imel več smisla kakor marsi-

kateri izobraženec. Že l. 1936 je aktivno sodeloval pri obrtno-industrijski razstavi v Skofji Loki, ki ni bila le komercialnega značaja, temveč je imela močan kulturno-zgodovinski poudarek. Ker je bil z umom in srcem zakoreninjen v rodno mesto in je poznal kulturno vrednost Loke, se je takoj pridružil Muzejskemu društvu, ki se je tisto leto rodilo, in ostal vse do prezgodnje smrti njegov zvesti član. S svojim zanimanjem za svojevrstno preteklost domačega kraja in z delom pri zbiranju muzejskih predmetov je kmalu našel pot v društveni odbor in bil dolga leta vzoren odbor-nik, več let član nadzornega odbora, zadnja štiri leta pa društveni gospodar. Muzej-skemu društvu in muzeju je posebno veliko pomagal z zbiranjem podatkov in pred-metov iz narodnoosvobodilne vojne.

Pri društvenem delu se je odlikoval po svoji vnemi, zanesljivosti, nesebičnosti in odkritosti. Pri presojanju društvenih zadev se je vedno ravnal po tem, kaj je koristno društvu in pošteno za družbo, se zavzel za to in delal za to. Rad je prevzel razne delovne naloge in jih zanesljivo in do časa opravil. Čeprav je veliko delal tudi drugod — pri Združenju zveze borcev in pri Turističnem društvu, je vedno našel čas, da je naredil, kar je bilo treba za Muzejsko društvo. Ni pa izvrševal samo od-borovih sklepov, bil je tudi samoiniciativen in je pogosto sprožil vprašanja, ki so se njemu zdela pomembna, večkrat je tudi že sam od sebe naredil, kar je bilo nujno in za društvo koristno. Nikdar ni delal za lastno korist, nasprotno — žrtvoval je čas in materialna sredstva, da je izvršil, kar je prevzel ali kar je menil, da je potrebno. Kot društveni gospodar je kritično presojal dogajanja v društvu in v muzeju, dajal nasvete in sam prijel za delo, kadar je bilo treba. Cenil je delo drugih, odkritosrčno pa grajal pomanjkljivosti in nepravilnosti. Raje se je izpostavil zameri, kot da bi zamolčal, kar se mu ni zdelo prav. Uspešno je pomagal pri pridobivanju novih čla-nov in naročnikov Loških razgledov in knjige tudi sam raznašal, da so jih bralci čimprej prejeli. Imel je za svojo dolžnost, da je sodeloval pri vsem, kar je društvo prirejalo. Še konec letošnjega maja je bil z nami na muzejskem izletu.

Za njegovo zvestobo društvu in za vestno, požrtvovalno delo v društveno korist mu društvo ni nikdar dalo javnega priznanja, ker je bil odbor pač prepričan, da bo njegovo delo še dolgo teklo naprej in bo za priznanja in zahvale še dosti časa. Toda nenadna bolezen in smrt sta to onemogočili. Zato mu odbor Muzejskega dru-štva zdaj s temi vrsticami daje priznanje za vse njegovo delo.

France Planina